

ความเป็นไปได้ในการใช้ฮอร์โมนสังเคราะห์เร่งการ ผสมพันธุ์ในปลาหมอสี

(งานวิจัยสู่ชุมชน Vol.1)

By : ไร่ 49 (The Admin)

08-9494-8778

ก่อนอื่นต้องขอออกตัวก่อนว่าไม่เชี่ยวชาญในการใช้ฮอร์โมนมากนัก เนื่องจากร้าง
รามาานาน เกือบ 10 ปี ตั้งแต่สมัยเรียนที่ ม.เกษตร แต่จุดคิดที่จะประยุกต์ใช้ความรู้สมัยที่
เรียนมาดัดแปลงและทดลองใช้ในปลาหมอสี ด้วยเหตุที่ว่ามี เจ้าของฟาร์มเพาะปลาวเวอร์
ฮอร์นขนาดใหญ่หลายๆ แถวถนนสายลวด ได้ขอความช่วยเหลือในการเพาะพันธุ์ปลาให้ทัน
กับการผลิตส่งเวียตนาม ผมก็มันส์สิครับ ได้ทดลอง+มีเจ้าภาพ ที่ทุ่มปลาไม่อัน หลายท่าน
ทราบดีว่า ปลาหมอสีนั้น คุร้าย และหวงถิ่นสักแค่ไหน เมื่อมีผู้บุกรุกเข้ามาในอาณาเขต
ไม่ว่าจะเพศใดนั้น ชาร์จก่อนแล้วค่อยพูดคุย นี่คือกิริยาที่ปลา สัตว์ที่ต่ำกว่าคนนั้นทำกัน
แต่หงไปคล้ายพวกนักเลงในคราบน้ำักศึกษาเขาทำกัน อันนี้ไม่แน่ใจ ว่าใครวิวัฒนาการ
เข้าหาใครกันแน่ ปลาพัฒนาขึ้น หรือคนพัฒนาดลง เมื่อเจอแล้วต้องซัด มันก็เกิดความ
สูญเสียตามมา ยิ่งเป็นพ่อแม่พันธุ์ราคาเรือนหมื่น เจ้าของยิ่งดูแลประคบประหมักกันสุด
ชีวิต แต่มันก็มีพลาดกันได้ เช่นปล่อยเข้าคู่ว่ายลงถาดไข่ทำเย็นแล้ว แต่ด้วยเหตุอะไรไม่
ทราบตัวเมียไม่ยอมไข่ หรือกัตัวผู้ ความสูญเสียก็ปรากฏ น้อยๆก็แค่ถลอกปอกเปิก หน้า
เข้าก็ถึงตาย เพื่อลดการสูญเสียที่ไม่อาจคาดเดา ทางทีมงานผู้ทดลอง ได้แแก่ผม และคุณ
นิพนธ์ จิตตำนาน นักวิชาการประมง สจล. จึงได้ทดลองทำการผสมเทียมปลาหมอสีขึ้น
ซึ่งโดยปกติไม่เคยเห็นมีใครเขาทำ แต่พวกผมทำเพราะอยากรู้ครับ

มารู้จักกับการผสมเทียมในปลากันก่อนว่าทำแล้วได้อะไร ทำไมเขาถึงทำกัน ก็
เพราะดังนี้ครับ

1. เพาะปลาที่ไม่วางไข่ในบ่อเลี้ยงได้ – ปลาหลายชนิดเช่นพวกปลาจีน ปลาเฉา ปลาชัง พวกนี้ทำให้ตายยังไงก็ไม่ไข่ครับ ไม่ว่าจะปรับสภาพแวดล้อมอย่างไรก็ตาม พวกนี้หวงไข่ มากๆ เลยต้องเล่นไม้ตาย ฉีดแล้วรีด
2. ผลิตปลาได้คราวละมากๆ เนื่องจากฮอร์โมนจะไปกระตุ้นการสร้างไข่ และน้ำเชื้อให้ พัฒนาอย่างเต็มที่ทำให้ ได้ลูกออกมามากกว่าปกติ (เทียบในบ่อปูนนะครับ)
3. เพาะปลานอกฤดูฤดูกาล พวกตะเพียนจะออกไข่ได้ดีในฤดูฝน มีฝนปรอยๆ พวกนี้ชอบแต่น้ำร้อนฉ่ำจะเพาะ ก็ ฉีด
4. ผลิตปลาลูกผสม ทำปลาประหลาดออกมาก็ได้เช่น ลูกผสมระหว่างปลาสรวย+ปลาดุก ออกมาหน้าตาประหลาดดีครับ
5. จัดการได้สะดวก ไม่ต้องมีบ่อธรรมชาติขนาดใหญ่ แค่ง้างหรือบ่อปูนไม่กี่บ่อก็ทำได้
6. ปรับปรุงพันธุ์ปลาได้ สามารถคัดเลือกเอาพ่อแม่พันธุ์ที่ให้ลูกได้ดี เติบโตเร็ว แข็งแรง มาทำพันธุ์ได้

จากเหตุผลที่กล่าวมาเมื่อคิดจะมาประยุกต์ใช้กับปลาหมอสีของเรา นั้นก็เข้าท่าเลยทีเดียว แม้ว่าเราจะเพาะหมอสีได้ในบ่อเลี้ยง แต่ด้วยความที่ไม่อยากให้กักกัน หรือบางคู่จับยังไม่ให้ตายก็ไม่ผสม กัดกันทุกที แต่อยากได้ลูกคู่นี้ เราก็ใช้ผสมเทียมนี้แหละมาจัดการ การผสมตามธรรมชาตินั้นบางที ไข่ก็ออกมากออกน้อย ซึ่งเราไม่สามารถจะคาดเดาได้ว่าจะไข่เมื่อไร จะมีแค่นั้น แต่การใช้ฮอร์โมนนี้เต็มที่ครับ แพทจะออกมาทั้ง 2 พู หมดก็อก 555 จะเอาวันไหน วางแผนการผลิตได้ล่วงหน้า ประมาณว่ารอฤดูฝนนาที่ ให้ลูกปลาปฏิสนธิเวลา 09.09.09 ก็ยังได้ เมื่อหมดข้อจำกัดดังนั้นก็มาดู แหล่งของฮอร์โมนกันสักหน่อยว่าจะเอามาจากไหนกันได้บ้าง แบบไหนมันดี แบบไหนมันถูก แบบไหนเหมาะสมกับปลาเรากันบ้างนะ โดยแหล่งของฮอร์โมนหลักก็มีอยู่ 2 แหล่งหลักๆ คือ

Gonadotropin จากปลา

1. ต่อมใต้สมองบด

gonadotropin จากสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม

- จากต่อมใต้สมอง
 - follicle stimulating hormone (FSH)
 - luteinizing hormone (LH)
- จากรก
 - human chorionic gonadotropin (HCG)

- pregnant mare serum gonadotropin (PMSG)

เมื่อก่อนนี้ หรือบางแห่ง ก็ยังใช้ ฮอริโมนจากแหล่งดังกล่าวอยู่ เนื่องจากมีราคาถูก โดยเฉพาะต่อมใต้สมองบด เกษตรกรมักชอบใช้เนื่องจากสะดวกในการจัดหา โดยมีข้อควรจำอยู่ 2 ข้อ คือ 1 ปลาที่จะเพาะเป็นปลาอะไรก็ใช้ปลาชนิดนั้นๆ เป็นปลาให้ต่อม หรือ หาไม่ได้ก็เอาปลาที่อยู่ในวงศ์เดียวกันมาฉีด เช่น เราจะฉีด ฟลาวเวอร์ฮอร์น ก็อาจเอาปลานิลมาเก็บต่อมไว้ฉีดได้ รายละเอียดการเก็บต่อมสามารถหาอ่านได้ตามหนังสือเพาะปลาน้ำจืดทั่วไป ขอไม่กล่าว ไม่นับทั้งเล่มกลายเป็นคอลัมน์ผมทั้งหมดแน่ๆ และข้อ 2 ต้องจำคือ

โดส = น้ำหนักของปลาที่เก็บต่อม/น้ำหนักของปลาที่จะฉีด

ส่วนฮอริโมนตัวอื่นๆ เดียวนี้ไม่ค่อยมีคนใช้แล้วครับ เนื่องจากมีน้องใหม่ไฟแรง คือ เอาตัวควบคุมการวางไข่มาฉีดเลย ซัวร์ นั่นคือ

- Luteinizing hormone releasing hormone (LHRH)

- Luteinizing hormone releasing hormone analogues

(LHRH หรือRHa)

ซึ่ง มีชื่อเล่นสั้นๆดังนี้

LHRHa ==> suprefact (ซูพรีเฟก) หรือ ovaprim (โอวาพริม) แต่โดยมากจะรู้จักชื่อแรกกันมากกว่า ราคาค่อนข้างแพง คือ ขวดละประมาณ 2000-2500

และตัวเสริมฤทธิ์ dopamine antagonists ==> motilium, motilium M (โมทีเลียม) ส่วนอันนี้เม็ดละ 10 บาท

วิธีที่ผมใช้นั้นคือ วิธีแห้งตัดแปลง โดยจะฉีดเขาไข่กับ น้ำเชื้อมาผสมกันในสภาวะแห้งก่อนแล้วจึงเติมน้ำกระตุ้นให้เชื้อเข้าผสมกับไข่ เนื่องจาก ไข่ฟลาวเวอร์ฮอร์นเป็นไข่จมติดเมื่อโดนน้ำจะเริ่มติดกับวัตถุตั้งนั้น จึงต้องใช้วิธีดังกล่าว ดูวิธีการผสมจากรูปและอ่านคำอธิบายจะเข้าใจมากยิ่งขึ้น *** ไม่แนะนำให้ทำตามหากท่านยังเคยทำในปลาชนิดอื่นมาก่อน ****

คำอธิบาย

1. ทำการฉีดฮอริโมนให้ปลาเพศผู้ เวลา 4 หุ่ 5 ml.
2. ทำการฉีดฮอริโมนให้ปลาเพศผู้ เวลา 4 หุ่ 15 ml. โดยฉีดเข้าที่บริเวณใต้ครีบล้าง
3. ภาพหลังฉีด จะเห็นได้ว่าปลาท้องแฟบ ท่อไม่ยื่น สภาพโดยรวมปลาค่อนข้างผอม เนื่องจากไม่ได้ขุนก่อน

4. เวลา 08.00 น. ก่อนฉีดกระตุ้นเข็มที่ 2 สังเกตว่าปลาเริ่มมีการสร้างไข่ เหวเบ่งท่อเริ่มยื่นออกมา
5. เวลา 11.00 น. เริ่มรีดไข่เนื่องจากปลาเริ่มกระวนกระวายมาก
6. เมื่อรีดที่ท้องพบไข่เริ่มไหลออกมาบางส่วน
7. , 8 ไข่บางส่วนยังไม่ค่อยสมบูรณ์สังเกตจากไม่เป็นฟองกลมสักเท่าไร
- 9 รีดน้ำเชื้อเพศผู้ลงตาม ปนกับปัสสาวะมาด้วย
- 10 ปล่อยให้ผสมกันอีดีใจ
- 11 ใช้ขนไก่คนให้เข้ากันดีขึ้น
- 12 ล้างด้วยน้ำเปล่า 2 – 3 รอบ แล้วรินทิ้ง
- 13 ไข่ที่ผสมเสร็จ

NOTE : เนื่องจากการทดลองครั้งนี้เป็นครั้งแรก ประกอบกับตัวอย่างพ่อแม่พันธุ์มีน้อย และไม่ค่อยสมบูรณ์นัก อัตราฟักไม่ดีนัก และใจร้อนรีบรีด + ปริมาณโดสฮอร์โมนเข้าใจว่าจะน้อยไป ทำให้ไข่ได้ปริมาณน้อยกว่าที่คาด แต่พบว่าสามารถเร่งการสร้างไข่ได้เป็นอย่างดี

ฉบับนี้ก็ขอลาไปก่อนนะครับ ขอเวลาไปพัฒนาวิธีการฉีดฮอร์โมนให้แม่น ได้ผลดี ๆ จะนำมาเสนออีกที งดนี้จะเอาผลผลิตมาให้ดูกันครับ สวัสดี